HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לא צריך לאהדורי עליה כולי האי ודלמא איצטריך ליה זוזי וזבין אמר רב אשי הרי יצא לו שם גניבה בעיר: איתמר גנב ומכר ואח"כ הוכר הגנב רב משמיה דרבי חייא אמר הדין עם הראשון ר' יוחנן משמיה דרבי ינאי אמר הדין עם השני אמר רב יוסף (א) לא פליגי כאן לפני יאוש הדין עם השני כאן לאחר יאוש הדין עם הראשון [א] ותרוייהו אית להו דרב חסדא א"ל אביי ולא פליגי הא מתנות כהונה כלפני יאוש דמי ופליגי דתנן [ב] אמר לו מכור לי מעיה של פרה והיו בהן מתנות נותנן לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים לקח הימנו במשקל (ב) נותנו לכהן ומנכה לו מן הדמים [ג] ואמר רב לא שנו אלא ששקל לעצמו אבל שקל לו הטבח הדין עם הטבח אימא אף דין עם הטבח מהו דתימא (ג) אין מתנות כהונה נגזלות קמ"ל ולאביי דאמר פליגי במאי פליגי בדרב חסדא רב זביד אמר כגון שנתייאשו הבעלים ביד לוקח ולא נתייאשו ביד גנב ובהא פליגי מר סבר יאוש ואח"כ שינוי רשות קני שינוי רשות ואח"כ יאוש לא קני ומ"ס [ב] לא שנא רב פפא אמר בגלימא דכ"ע לא פליגי דהדר למריה והכא בעשו בו תקנת השוק קמיפלגי רב משמיה דר' חייא אמר הדין עם הראשון דינא דלוקח דלישקול זוזי מגנב ולא עשו בו תקנת השוק ור' יוחנן משום דר' ינאי אמר הדין עם השני [ג] דינא דלוקח דלישקול מבעל הבית ועשו בו תקנת השוק וסבר רב לא עשו בו תקנת השוק והא רב הונא תלמידיה דרב הוה וחנן בישא גנב גלימא וזבנה אתא לקמיה דרב הונא א"ל להההוא גברא זיל שרי עביטך שאני חנן בישא כיון דליכא לאישתלומי מיניה כלא הוכר (ד) דמי אמר רבא [ד] אם גנב מפורסם הוא לא עשו בו תקנת השוק והא חנן בישא דמפורסם הוה ועשו בו תקנת השוק נהי דמפורסם לבישותא לגניבותא לא מפורסם איתמר [ה] גנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקיפו לא עשו בו תקנת השוק דאמרי לא אדעתא דהנהו יהיבת ליה מידי משכנתא שוי מאתן במאה עשו בו תקנת השוק שוה בשוה אמימר אמר לא עשו בו תקנת השוק מר זוטרא אמר עשו בו תקנת השוק [ו] (והלכתא עשו בו תקנת השוק) זבינא שוה בשוה עשו בו תקנת השוק שוה מאה במאתן רב ששת אמר לא עשו בו תקנת השוק רבא אמר עשו בו תקנת השוק [ו] והלכתא בכולהו עשו בו תקנת השוק לבר מגנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקיפו: אבימי בר נאזי חמוה דרבינא הוה מסיק בההוא גברא ארבעה זוזי גנב גלימא אתיא ניהליה אוזפיה ארבעה זוזי אחריני לסוף הוכר הגנב אתא לקמיה דרבינא אמר קמאי גנב ופרע בחובו ולא בעי למיתב ליה ולא מידי הנך ארבעה זוזי אחריני שקול זוזך והדר גלימי מתקיף לה רב כהן ודלמא גלימא בהני זוזי קמאי יהבה ניהליה גנב ופרע בהיקיפו וארבעה זוזי בתראי הימוני הימניה כי היכי דהימניה מעיקרא איגלגל מילתא מטא לקמיה דרבי אבהו אמר [ז] הלכתא כרב כהן נרשאה גנב ספרא זבניה לפפונאה בתמנן זוזי אזל פפונאה זבניה לבר מחוזאה במאה ועשרין זוזי לסוף הוכר הגנב אמר אביי ליזיל מרי דספרא ויהב ליה לבר מחוזא תמנן זוזי ושקיל ספריה ואזיל בר מחוזאה ושקיל ארבעין מפפונאה מתקיף לה רבא השתא לוקח מגנב עשו בו תקנת השוק לוקח מלוקח מיבעיא אלא אמר רבא [ח] ליזיל מריה דספרא ויהיב ליה לבר מחוזאה מאה ועשרין זוזי ושקיל ספריה וליזיל מרי דספרא ולישקול ארבעין מפפונאה ותמנן מנרשאה: **מתני'** (ה) [ט] זה בא בחביתו של יין וזה בא בכדו של דבש נסדקה חבית של דבש ושפך זה את יינו והציל את הדבש לתוכו

אין

לא צריך לאהדורי כולי האי. [א] דנימא ספר פלוני ופלוני: **הדין עם הראשון.** דינו של בע"ה ותביעתו על הגנב היא ואין הלוקח בעל דינו ואם בא לגבותו הימנו יתן דמים ואע"ג שהוכר הגנב לא אמרינן יחזיר לוקח הכלים בחנם ויפרע מן הגנב: **הדין עם השני.** דינו של בעל הבית עם הלוקח הוא ויוציא הימנו כליו בחנם: **לפני יאוש.** לקחו מן הגנב לפני יאוש: **דרב חסדא.** גזל ולא נתייאשו הבעלים ובא אחר ואכלו רצה מזה גובה כו' בריש פירקין [קיא:] והאי נמי אע"ג דיהיב דמי לגנב לגבי האי מיהא גזלן הוא ומיהו היכא דלא הוכר הגנב עבוד ליה רבנן תקנת השוק ליטול מה שנתן אבל היכא דהוכר הגנב עליו להחזיר אחריו: **כלפני יאוש דמי.** דכהן לא מייאש מינייהו: **ופליגי.** כלומר ואמר רב הדין עם הראשון: **מתנות.** קיבה: **נותן.** הלוקח קיבה לכהן דמסתמא מתנות לא זבין ליה: **לא שנו.** לקח הימנו במשקל נותנן לכהן דמשמע דהלוקח ע"כ נותנן לכהן והוא יתבע דמים מן המוכר: **אלא ששקל.** הוא לעצמו: **הדין עם הטבח.** דינו של כהן וערעורו על הטבח הוא. רב לטעמיה דאמר הדין עם הראשון דטבח כגנב ראשון ולוקח הוי שני וקאמר הדין עם הטבח אלמא רב לית ליה דרב חסדא: **אינן נגזלות.** דאלימא קנייה דידהו דמכח גבוה קאתו ליה וכל היכא דאיתנהו אימא דכהן נינהו ואפילו שקל לו הטבח יגבה הכהן נמי מן הלוקח קמ"ל: **פליגי בלפני יאוש ובדרב חסדא.** דרב לית ליה דרב חסדא: **רב זביד אמר.** היכא דלא אייאוש בעלים דכ"ע אית להו דרב חסדא והדין עם השני והכא כגון שנתייאשו כו': **לא שנא.** דקני לגמרי ואפילו בדמי לא מהדר לו: **רב פפא אמר.** לעולם בדלפני יאוש פליגי ותרוייהו אית להו דרב חסדא ובגלימא דגניבה כ"ע לא פליגי דהדרא למרה מיד בחנם ואין הלוקח יכול לעכבה על מעותיו וכדרב חסדא והדין עם הראשון דאמר רב לא בדין הבעל הבית קאמר אלא בדינו של לוקח קאמר (ה): **תקנת השוק.** על שקנאו לוקח בשוק בפרהסיא ולא הבין בו שנגנב עשו לו תקנה שישלם לו בעל הבית מעותיו: **ורבי יוחנן סבר עשו תקנה.** ונהי דאית לן דרב חסדא ולא מצי לוקח למימר לבעל הבית לאו בעל דברים דידי את מיהו לאחר שישלם הגניבה יתבע מעותיו מבעל הבית. ואי קשיא מ"מ דמי שקיל מה לי משום תקנה מה לי משום טענת לאו בעל דברים דידי את נפקא מינה היכא דגזל ובא אחר ואכל בלא דמים דאמרינן כדרב חסדא ואם השני נוח לו מן הראשון גובה הימנו: **שרי עביטך.** התר משכונך כלומר פדה משכונך שבידו: **חוב.** מלוה: **הקף.** לחנוני: **לאו אדעתא.** דהאי גניבה יהבתה ליה זוזי דמקמי הכי אוזפת ליה: **משכנתא שוה בשוה.** אין דרך לעשות כן להלוות על המשכון כל שויו הלכך לאו אדעתא דהאי משכנתא אוזפיה אלא הימוני הימניה: **רב ששת אמר לא עשו.** ואפילו ליטול מאה דכי היכי דמאה יתירין מתנה היא מאה דשויה נמי מתנה הוו: **ורבא אמר עשו תקנה.** אפילו ליטול מאתים דאורחיה למזבין בדמים יקרים: **בר מגנב ופרע בחובו ובהיקיפו.** דלא יהיב זוזי אהאי חפץ: **הלכתא כרב כהן.** דכיון דהימניה מעיקרא השתא נמי הימניה: נרשאה ופפונאה ובני מחוזאה על שם מקומן נקראו: **מתני'**

אין

אמר ליה אביי הרי מתנות כהונה כלפני יאוש דמי ופליגי. דמשמע ליה לאביי דהדין עם הטבח דוקא וה"נ הדין עם הראשון מכאן קשה על פי' הקונטרס דפרק הזרוע (חולין דף קלד.) ואין להאריך בזה: **והלכתא** בכולהו עשו בו תקנת השוק. נ"ל דלא קאי אלא אהני דפליגי בהו אמוראי (ו) אמימר ומר זוטרא [רבא ורב ששת] דאתו לפסוק כמ"ד עשו בו תקנת השוק אבל אמילתא דרבא דגנב מפורסם דלא פליג עליה שום אמורא לא קאי:

הרי

מסורת הש"ס

(א) [לעיל קיא:], (ב) חולין קלא. קלב. קלח., (ג) [חולין קלד.], (ד) רש"ל מ"ז, (ה) לעיל כז.,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ולא פליגי: (ב) שם במשקל נותן לכהן: (ג) שם מהו דתימא מתנות כהונה אינן נגזלות: (ד) שם כלא הוכר הגנב דמי: (ה) רש"י ד"ה רב פפא וכו' קאמר הס"ד ואח"כ מ"ה ולא עשו בו תקנת השוק וכו' שנגנב לא עשו לו: (ו) תום' ד"ה והלכתא וכו' אמוראי (אמימר וכו' השוק) תא"מ ונ"ב ס"א אין זה:

גליון הש"ס

גמ' והא רב הונא תלמידיה דרב. עיין שבת קכח ע"א ביצה דף מ ע"א סנהדרין דף ו ע"ב:

הגהות הגר"א

[א] רש"י ד"ה לא כו' דנימא כו'. נ"ב אבל הרמב"ם כתב דלא"ל לכל (ועבהגר"א סי' שנ"ז ס"ק ב'):

רבינו חננאל

איתמר גנב ומכר ואחר כך הוכר הגנב, רבא אמר הדין עם הגנב. ר' יחנן אמר הדין עם ... דאמר גזל ולא נתיאשו הבעלים ובא אחר ואכלו רצה מזה גובה רצה מזה גובה, וכול'. ... והי... וכול' ...ה הדרה למרא ובתקנת השוק ... והילכתא בכולהו עשו תקנת השוק בין מכר בין מישכן, ואפילו מישכן שוה מאה ... במאתים , דשקיל לוקח זוזיה מבעל הבית, ובעל הבית מפיק מן הגנב. בר מגנב ופרע בחובו, גנב ... ופרע בהיקפו, שלא עשו בו תקנת השוק, אלא נו[ט]לן בעל הבית מלוקח, והלוקח מפיק מן הגנב. והלוקח ... מגנב מפורסם לא עשו בו תקנת השוק. חנן ב[ישא] לבישותא הוה מפורסם לגניבותא לא הוה מפורסם. ... אגיד ליה גלימא בגויהו. פירוש מכרו לו בד' זוזי קמאי ... דהוה מסיק ביה, והוה ליה גנב ופרע בחובו, ולא עשו בו תקנת השוק והדרא גניבה למרה בלא דמי. והלוקח ... נרשא גנב סיפריה וזבניה לפפונאה בפ' זוזי, אזל פפונאה זבניה לבר מחוזא ... ר מחוזא ק"כ זוזי ושקיל ספריה, והדר מריה ... כה. איתמר גנב ומכר ואחר כך הוכר הגנב רב משמי' דר' חייא אמר הדין עם הראשון ר' יוחנן משמי' דר' ינאי אמר הדין עם השני וכו'. רב משום רבי חייא אמר הדין עם הראשון דינא דלוקח

עין משפט נר מצוה

עב א מיי' פ"ט מהל' בכורים הלכה טו סמג עשין קמב טוש"ע יו"ד סי' סא סעיף לג:

עג ב ג מיי' פ"ה מהל' גניבה הל' ג ועיין במ"מ ובכ"מ סמג עשין עא טוש"ע ח"מ סי' שנו סעיף ג:

עד ד מיי' שם הל' ב ועיין בהשגות ובמ"מ טוש"ע שם סעיף ב:

עה ה מיי' שם הל' ו ועיין בהשגות ובמ"מ:

עו ו מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף ח:

עז ז מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף ט:

עח ח מיי' שם הל' ט ועיין בהשגות ובמ"מ טוש"ע שם סעיף י:

עט ט מיי' פי"ב מהל' גזלה ואבידה הל' ה סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסד סעיף ה:

מוסף רש"י

אמר לו. לטבח, מכור לי מעיה של פרה. בני מעיה של פרה זו, והיו בהן מתנות. הקבה, נותנן. לוקח זה לכהן ואינו מנכה לו מן הדמים. אין המוכר מנכה לו ללוקח מן הדמים, שהרי היה יודע הלוקח שהמתנות שם, וזה לא מכר לו הקבה (חולין קלא.) ואין הטבח מנכה לו כלום לפי שלא מכר לו את המתנות מסתמא (שם קלח:). **לקח הימנו במשקל.** הליטרא כך וכך ושקל לו הקבה (שם קלא.) להשתא ודאי זבין ליה (שם קלח:). **נותנו לכהן.** נותנן לו לוקח לכהן, שהרי הגזל אצלו וצריך להשיב (שם קלא.). **ומנכה לו מן הדמים.** הטבח ינכה לו מן הדמים, על כרחו, שמכר לו דבר שאינו שלו (שם) משנשחטה זכו הכהנים במתנותיהם והדין על הטבח (שם קלח:). **לא שנו.** היכא דלקח הימנו במשקל, דקתני נותן לוקח לכהן והוא חוזר ותובע דמים מן הטבח, **אלא ששקל לעצמו.** כששקלן לוקח לעצמו, דכיון דטבח לא נגע בהן אינו בעל דברים של כהן, לפיכך זה הלוקח נותנן והוא שואל לו הדמים שעל הטבח היה מוטל ליתן (שם קלד.). **אבל שקל לו הטבח הדין עם הטבח.** הדין של כהן ומחלוקתו ותביעתו אף על הטבח הוא והטבח חוזר עליהן אם יש בעין נותנן לכהן (שם). **והציל את הדבש לתוכו.** מפני שהדבש דמיו יקרים (לעיל כז.).

רבינו חננאל (המשך)

גברא בעל הגלימ' משום דאילו האחרונ' סבר שבחובו הראשון פרע ואילו ארבעה הראשונ' עדיין על הגלימ' ולא נפרעו, וא"ל רב כהן שמא הטלת שהביא לו קודם

למישקל זוזי בהדי גנב סבר לא עשו בו תקנת השוק. ור' יוחנן אמר משום ר' ינאי הדין עם השני דינא דלוקח למישקל זוזי בהדי בעל הבית סבר עשו בו תקנת השוק. פסק רבי' חננאל זצ"ל הילכתא כר' יוחנן. **זיל שרי עביטך.** פי', אמר ליה רב הונא להההוא שגנב לו תן הדמים ופדה המשכון שלך, מכלל דסבר עשו בו תקנת השוק. מן לעבוט עבטו. [אבימי בר נאזי חמוה דרבינא הוה מסיק בההוא גברא ארבעה זוזי גנב גלימא אתיא ניהליה אוזפיה ארבעה זוזי אחריני לסוף הוכר הגנב אתא לקמיה דרבינא] א"ל ארבעה זוזי קמאי גנב ופרע בחובו הוה ליתן לך [הנך ארבעה] זוזי אחריני ואהדר ליה גלימיה, מתקיף לה רב כהן דילמ' גלימ' אוגוריה נהליה בארבעה זוזי [קמאי יהבה ניהליה], וכו'. פר"ח כלומ' פרע לו חובו פרע לו הטלת תחת ארבע' זוזי הראשונים והתם לא עשו תקנת השוק בדברי הכל. מיהו, אילו האחרוני' שרצה רבינא לחייב לההוא שהלוהו לגנב [...] אילו האחרונ' פרע בחוב הראשון פירע' גמורה וכבר אין כאן תקנ' השוק וחייב אבימי להחזיר הגלימ' לבעליו ואילו זוזי האחרונ' חוב חדש ומלוה חדשה היא, ודין אבימי עם הגנב על שתי הלואות הללו ויחזיר הגלימא לבעליה, והכריע רבא לדברי רב כהן וכן הלכה כרב כהן. ונר' דהא דאתא אבימי בר נאזי לקמ' דרבינא חתניה לא לדין אלא להמלך בו או שמא קבלוהו עליהן. **אמר רבא גנב מפורסם לא עשו בו תקנת השוק.** פר"ח זצ"ל והילכתא בכולהו עשו בו תקנת השוק, בין מכר בין משכון, אפילו משכון מאה במאתים דשקיל לוקח זוזי מבעל הבית ובעל הבית מוציא מגנב, בר מגנב ופרע בחובו גנב ופרע בהיקפו שלא עשו בו תקנת השוק אלא נוטלם בעל הבית מן הלוקח והלוקח מפיק מן הגנב. והלוקח מגנב מפורסם לא עשו בו תקנת השוק עכ"ל.